

Abstrakt

V roce 1896 si Maďaři připomínali tisícileté výročí příchodu do Karpatské kotliny. Přípravy oslav milénia probíhaly již od počátku 80. let 19. století. Přesné datum příchodu Maďarů bylo po mnoha diskuzích stanoveno na rok 895, oslavy milénia měly tudíž probíhat v roce 1895, z organizačních důvodů však byly přesunuty na následující rok. Ač byl konec 19. století ve znamení hospodářského progresu, situace v Uhrách nebyla jednoduchá. Problematickými otázkami byly zejména postavení Maďarů v rámci Rakousko-Uherské monarchie, změny ve složení společnosti, situace národnostních menšin a dělnické třídy. Všechny tyto palčivé problémy byly v době oslav milénia odsunuty do pozadí. Úkolem oslav bylo oživit slavnou minulost Maďarů, ukázat jejich současné úspěchy a hospodářský rozvoj a tím upevnit jejich moc, důležitost a vedoucí pozici v rámci Uher, čímž si vysloužili nenávisť ze strany národnostních menšin. Parlamentem byl přijat zákon o oslavách milénia, který nařizoval např. postavení památníků v různých částech Uher, založení Muzea krásných umění či čtyř set základních škol. V rámci oslav proběhlo velké množství ceremonií, slavnostních průvodů a zasedání. Nejvýznamnější akce se soustředily v Budapešti. Jedním z největších projektů byla jubilejní výstava, která přilákala přes 5 milionů domácích i zahraničních návštěvníků a dodnes zanechala své stopy v Městském parku (Városliget) v podobě hradu Vajdahunyad. Na místě tehdejší vstupní brány byl vystavěn monumentální Památník milénia. V souvislosti s miléniem probíhaly v hlavním městě rozsáhlé výstavby. Byla otevřena podzemní dráha, vůbec první na evropském kontinentě, byl postaven na tehdejší poměry zcela moderní most Svobody a dokončena Velká okružní třída (Nagykörút). Mezi další významné počiny patří výstavba Parlamentu a zakládání muzeí. Byl zrenovován Matyášův chrám a vedle něj postavena Rybářská bašta se sochou sv. Štěpána. Všechny tyto památky figurují na Seznamu světového dědictví. Je pro ně charakteristický historizující, eklektický styl, který kombinuje prvky slohu románského, gotického, renesance, baroka a klasicismu. Objevuje se i zcela nový styl, a to secese. V těchto stylech nebyly stavěny pouze veřejné budovy, ale také vily či nájemní domy. Budapešť tak získala svou charakteristickou podobu, kterou se pyšní dodnes. Maďaři mají v oblibě oficiální oslavy a ceremonie, milénium slavili v roce 1896, ale také v roce 2000, a to k příležitosti tisíciletého výročí založení státu králem Štěpánem. Kromě toho si připomněli i 1100. výročí osídlení Karpatské kotliny ve formě milecentenária v roce 1996. Existují názory, že je posedlost oslavami, patos, a lpění na národní historii součástí maďarského naturelu. Přestože oslavy milénia 1896 byly v určitém smyslu jen sentimentální iluzí, poukázaly na rozvoj země, zanechaly své stopy po celém Maďarsku a Budapešť se i díky nim zařadila mezi ostatní moderní evropské metropole.